

INDUSTRIMINISTERIET

NOTAT

SET
Ministeren

Dato: 29. januar 1991
Journal nr.: 90-711-5
Reference: BR/RK/AKT

**Notat til ministeren
om
Granskningsudvalgets rapport
i forbindelse med SCANDINAVIAN STAR.**

Det fællesnordiske granskningsudvalg, der blev nedsat efter branden på SCANDINAVIAN STAR, offentliggør sin rapport ved et pressemøde i Oslo den 31. januar 1991 kl. 1000. Også dansk presse er indbudt. Kl. 0930 samme morgen vil rapporten af en kurer blive afleveret i det norske Justitsdepartement samt i Industriministeriet og Søfartsstyrelsen.

Søfartsstyrelsen har allerede modtaget og videresendt til departementet udkast til det kapitel i rapporten, der vurderer kontrolforanstaltninger. Under hånden har Styrelsen i øvrigt orienteret om, at det må forventes, at rapporten navnlig vil fokusere på, at der om bord på SCANDINAVIAN STAR var enkelte klare tekniske mangler (bl.a. en manglende branddør), kommunikationsproblemer p.g.a. sprogvanskeligheder besætningen indbyrdes og mellem besætning og passagerer, at der var tale om utilfredsstillende sikkerhedsuddannelse for nogle navigationsofficerers vedkommende, manglende afholdelse af konventionsbestemte båd- og brandøvelser, samt at flere nøgleofficerer overså deres ledelsesfunktioner og i stedet iværksatte individuelle aktiviteter på tilfældig basis. Granskningsudvalget vil konkludere, at skibet ikke var klar til at blive sat i fart, og at det formentligt skete efter pres fra rederiet.

Det foreløbige kapitel om kontrolforanstaltninger indeholder en kritik af den praksis, som såvel de danske som de norske myndigheder fulgte ved kontrol af udenlandske passagerskibe forud for branden. Denne praksis

sikrede ikke, at Styrelsen synede SCANDINAVIAN STAR, inden den gik i fart.

I kapitlet understreges både flagstatens konventionsforpligtelser til effektivt at udøve kontrol over skibe, der fører dens flag, og havnestatens ret til at udøve kontrol over skibe med fremmed flag. Det findes af afgørende betydning, at havnestaten udøver denne kontrol, og det begrundes dels med visse flagstaters manglende evne eller vilje til at håndhæve de internationale regler for deres egne skibe, dels med den kritik der har været rettet mod kvaliteten af det kontrolarbejde, der udføres af klassifikationselskaberne.

Der gives endvidere udtryk for, at den i Danmark og Norge praktiserede havnestatskontrol på flere måder har været svag, men at den på den anden side har været i overensstemmelse med regelgrundlaget samt den af langt de fleste stater anlagte praksis. Kritikken rettes derfor i første række mod det internationale regelgrundlag. Imidlertid anføres det også, at søfartsadministrationerne burde have erkendt det af udvalget nu påpegede behov for en skærpet kontrol og handlet derefter.

Rapporten vil indeholde en lang række anbefalinger såvel vedrørende tekniske forhold som procedurer og kontrol hermed. En række af de foranstaltninger, der vil blive foreslået, gennemførte Søfartsstyrelsen umiddelbart efter branden, mens andre er under behandling i Skibstilsynsrådet. Granskningsudvalgets anbefalinger inden for Industriministeriets område vil i deres helhed af Søfartsstyrelsen blive forelagt Skibstilsynsrådet til udtalelse. Ministeren har i Folketinget den 10. maj 1990 i forbindelse med behandlingen af beslutningsforslaget om sikkerheden på passagerskibe i dansk rutefart givet udtryk for, at man først og fremmest skulle koncentrere sig om at forbedre de internationale regler. Der blev af ministeren henvist til, at dette skulle ske ved et fællesnordisk initiativ til revision af de internationale sikkerhedsregler. Med udgangspunkt i ministerens udtalelse vil Søfartsstyrelsen derfor tage initiativ til oprettelse af en fællesnordisk arbejdsgruppe med den opgave at fremsætte fællesnordiske

forslag i IMO, samt såvidt muligt sikre en ensartet gennemførelse af udvalgets anbefalinger på regionalt plan.

Granskningsudvalget vil som nævnt foreslå en skærpet havnestatskontrol. En skærpelse på dette område skete for Danmarks vedkommende kort efter ulykken gennem en teknisk forskrift om kontrol af udenlandske passagerskibe, der foreskriver forhåndskontrol af sådanne skibe, forinden de går i fart fra dansk havn. Samtidig gennemførtes en synskampagne, såvel på udenlandske passagerskibe i rutefart på danske havne som på danske passagerskibe. Hovedvægten blev lagt på de operationelle forhold. Tillige gennemførte Styrelsen en stramning af reglerne for optælling af passagerer. Endelig blev der stillet skærpede krav til danske passagerskibe om brandpatuljering og brandudstyr.

Efter den af Danmark tiltrådte konvention om sikkerhed for menneskeliv på søen (SOLAS-konventionen) er det, når der foreligger gyldige konventionskrævede certifikater, kun berettiget for havnestaten at foretage en nærmere kontrol, når der er "åbenbare grunde" til at antage, at skibet ikke opfylder konventionskravene. I givet fald kan skibet tilbageholdes. SOLAS-konventionen giver ikke nærmere bidrag til belysning af begrebet åbenbare grunde. Der levnes derfor havnestaten et skønsmæssigt råderum. De fleste lande fortolker konventionen, som man havde gjort det i Danmark, Norge og Sverige. UK og USA var dog gået lidt længere, hvilket har givet anledning til protester fra andre stater.

Det er Søfartsstyrelsens og kontorets opfattelse, at SOLAS-konventionen næppe giver hjemmel til de indførte operationelle krav, og at man i øvrigt også med kravet om forhåndsgodkendelse af fremmede passagerskibe i fast rutefart på Danmark bevæger sig på kanten af det tilladelige i relation til konventionen. Imidlertid må man erindre sig, at eventuelle retslige afgørelser ved nationale domstole alene sker på grundlag af det nationale regelværk, mens spørgsmålet om overholdelse af konventionsforpligtigelserne mere er et "politisk anliggende" i relation til andre lande.

Før en endelig stillingtagen til anbefalingerne i den kommende rapport må man selvsagt have modtaget rapporten i sin helhed og indhentet en reaktion fra Skibstilsynsrådet. Som en generel betragtning må man i øvrigt pege på, at det er vigtigt, at reglerne om havnestatskontrol i videst muligt omfang afspejler en ensartet fortolkning af internationale aftaler. På grund af skibsfartens internationale karakter må det anses for uhensigtsmæssigt, om de enkelte lande her går enegang. Det kan være med til at udhule betydningen af IMO's arbejde, herunder af de i organisationen vedtagne konventioner. Ud fra ønsket om at få en international stramning af reglerne vedrørende passagerskibe deltager Danmark i en række initiativer om disse spørgsmål i IMO. Spørgsmålet om en skærpet havnestatskontrol bliver endvidere drøftet i Havnestatskontrolkomiteen samt under forberedelserne til ministerkonferencen om havnestatskontrol i Paris i marts 1991.

Søfartsstyrelsen har peget på, at en fuldstændig gennemførelse af Udvalgets kommende forslag til havnestatskontrol med passagerskibe efter Styrelsens opfattelse måtte kræve tilsvarende skærpede syn på danske passagerskibe. Man har i den forbindelse anført, at dette kunne nødvendiggøre enten en ikke ubetydelig ressourcetilførsel eller en nedprioritering af andre synsopgaver.

Hvad angår den forventede kritik i rapporten af søfartsmyndighederne i de to lande, må det konstateres, at Søfartsstyrelsen efter det foreliggende har handlet i overensstemmelse med den helt overvejende internationalt anvendte praksis vedrørende havnestatskontrol. Endvidere må man bemærke sig, at Styrelsen i samarbejde med myndighederne i Norge og Sverige hurtigt efter ulykken skærpede havnestatskontrollen på baggrund af de erfaringer, der umiddelbart kunne drages. Der var i øvrigt under den ovennævnte Folketingsdebat almindelig tilslutning til de indførte skærper vedrørende kontrol med og krav til udenlandske passagerskibe i rutefart fra dansk havn.

- ./ Der vedlægges et udkast til pressemeddelelse til eventuel udsendelse umiddelbart efter rapportens offentliggørelse.

PRESSEMEDDELELSE

Udkast

København, den 31. januar 1991

Industriministeren tager skridt til opfølgning af Granskningsudvalgets rapport.

Det skandinaviske Granskningsudvalg, der blev nedsat umiddelbart efter branden på SKANDINAVIAN STAR den 7. april 1990, har i dag fremlagt en meget omfattende rapport. Med henblik på, at rapportens anbefalinger snarest kan omsættes til konkret handling, har industriministeren taget skridt til, at rapporten forelægges Skibstilsynsrådet.

Industriministeren har endvidere anmodet Søfartsstyrelsen om at tage initiativ til, at der bliver nedsat en fællesnordisk arbejdsgruppe med den opgave at fremsætte forslag i IMO, samt såvidt muligt at sikre en ensartet gennemførelse på regionalt plan af Udvalgets anbefalinger. Danmark deltager i øvrigt allerede i en række initiativer med baggrund i ulykken i IMO og i det europæiske samarbejde vedrørende havnestatskontrol.

Fleere af Granskningsudvalgets forslag om skærpede regler blev gennemført i Danmark umiddelbart efter ulykken. Det drejer sig f.eks. om forhåndskontrol af alle passagerskibe i fast rute på dansk havn og en havnestatskontrol, der i højere grad tager sigte på de operationelle forhold om bord.

At ulykken fik et så tragisk omfang kan ikke beklages dybt nok. Industriministeren håber derfor, at Granskningsudvalgets arbejde og rapportens anbefalinger kan medvirke til at hindre større skibsbrande i fremtiden - det er det, det nu må dreje sig om.

INDUSTRIMINISTERIET

PRESSEMEDDELELSE

udkast

København, den

an
Q.

Industriministeren tager skridt til opfølgning af rapport om SCANDINAVIAN STAR.

Det skandinaviske Granskningsudvalg, der blev nedsat umiddelbart efter branden på SCANDINAVIAN STAR den 7. april 1990, har i dag fremlagt en meget omfattende rapport, der belyser forholdene omkring katastrofen. For at rapportens anbefalinger hurtigst muligt kan omsættes til konkret handling, vil industriministeren omgående forelægge rapporten for Skibstilsynsrådet.

Industriministeren har endvidere anmodet Søfartsstyrelsen om i lyset af rapporten at tage initiativ til, at der bliver nedsat en fællesnordisk arbejdsgruppe med den opgave at fremsætte forslag i FN's søfartsorganisation - IMO - samt at arbejde for en ensartet praksis på nordisk plan. Danmark deltager i forvejen i en række initiativer med baggrund i ulykken både i IMO og i det europæiske samarbejde vedrørende havnestatskontrol.

Flere af Granskningsudvalgets forslag om skærpede regler blev gennemført i Danmark umiddelbart efter ulykken. Det drejer sig fx om forhåndskontrol af alle passagerskibe i fast rute på dansk havn og en havnestatskontrol, der i højere grad tager sigte på de operationelle forhold om bord.

Industriminister Anne Birgitte Lundholt udtaler:

"At ulykken fik et så tragisk omfang kan ikke beklages dybt nok. Jeg håber derfor, at Granskningsudvalgets arbejde og rapportens anbefalinger kan medvirke til at hindre ~~store skibsbrande~~ i fremtiden."

diskvalificerede katastrofer

Modtaget retur fra Ministeren [TG] 30/11-91.

INDUSTRIMINISTERIET

BBE

PRESSEMEDDELELSE

Endnu ikke udgivet!

København, den

Industriministeren tager skridt til opfølgning af rapport om SCANDINAVIAN STAR.

Det skandinaviske Granskningsudvalg, der blev nedsat umiddelbart efter branden på SCANDINAVIAN STAR den 7. april 1990, har i dag fremlagt en meget omfattende rapport, der belyser forholdene omkring katastrofen. For at rapportens anbefalinger hurtigst muligt kan omsættes til konkret handling, vil industriministeren omgående forelægge rapporten for Skibstilsynsrådet.

Industriministeren har endvidere anmodet Søfartsstyrelsen om i lyset af rapporten at tage initiativ til, at der bliver nedsat en fællesnordisk arbejdsgruppe med den opgave at fremsætte forslag i FN's søfartsorganisation - IMO - samt at arbejde for en ensartet praksis på nordisk plan. Danmark deltager i forvejen i en række initiativer med baggrund i ulykken både i IMO og i det europæiske samarbejde vedrørende havnestatskontrol.

Flere af Granskningsudvalgets forslag om skærpede regler blev gennemført i Danmark umiddelbart efter ulykken. Det drejer sig fx om forhåndskontrol af alle passagerskibe i fast rute på dansk havn og en havnestatskontrol, der i højere grad tager sigte på de operationelle forhold om bord.

Industriminister Anne Birgitte Lundholt udtaler:

"At ulykken fik et så tragisk omfang kan ikke beklages dybt nok. Jeg håber derfor, at Granskningsudvalgets arbejde og rapportens anbefalinger kan medvirke til at hindre tilsvarende katastrofer i fremtiden."

INDUSTRIMINISTERIET

PRESSEMEDDELELSE

København, den

Industriministeren tager skridt til opfølgning af rapport om SCANDINAVIAN STAR.

Det skandinaviske Granskningsudvalg, der blev nedsat umiddelbart efter branden på SCANDINAVIAN STAR den 7. april 1990, har i dag fremlagt en meget omfattende rapport, der belyser forholdene omkring katastrofen. For at rapportens anbefalinger hurtigst muligt kan omsættes til konkret handling, vil industriministeren omgående forelægge rapporten for Skibstilsynsrådet.

Industriministeren har endvidere anmodet Søfartsstyrelsen om i lyset af rapporten at tage initiativ til, at der bliver nedsat en fællesnordisk arbejdsgruppe med den opgave at fremsætte forslag i FN's søfartsorganisation - IMO - samt at arbejde for en ensartet praksis på nordisk plan. Danmark deltager i forvejen i en række initiativer med baggrund i ulykken både i IMO og i det europæiske samarbejde vedrørende havnestatskontrol.

Flere af Granskningsudvalgets forslag om skærpede regler blev gennemført i Danmark umiddelbart efter ulykken. Det drejer sig fx om forhåndskontrol af alle passagerskibe i fast rute på dansk havn og en havnestatskontrol, der i højere grad tager sigte på de operationelle forhold om bord.

Industriminister Anne Birgitte Lundholt udtaler:

"At ulykken fik et så tragisk omfang kan ikke beklages dybt nok. Jeg håber derfor, at Granskningsudvalgets arbejde og rapportens anbefalinger kan medvirke til at hindre tilsvarende katastrofer i fremtiden."

INDUSTRIMINISTERIET